

ΓΙΝΑΤΙ-Ο ΣΟΦΟΣ ΤΗΣ ΛΙΜΝΗΣ, ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΠΟΥΖΟΣ

«Το αίμα είναι ο ζωμός του κορμιού για να το κρατά ζωντανό. Το κορμί δε διαμορφώνει τον Έλληνα, ούτε τον Τούρκο, ούτε τον Εγγλέζο. Ο νους καθορίζει.

»Ο χθεσινός Έλληνας πίστευε στους δώδεκα Θεούς κι ύστερα γίνηκε χριστιανός. Υπάρχουν στην Ελλάδα και λίγοι καθολικοί, διαμαρτυρόμενοι και ιεχωβάδες που αισθάνονται Έλληνες. Είτε το θέλουμε είτε όχι, φτιάχνουμε διαρκώς έναν νέο Έλληνα. Είμαστε σαν τους αρχαίους ή τους Βυζαντινούς ή εκείνους του 1821; Όχι. Όλα εξελίσσονται και διαφοροποιούνται στο διάβα των εποχών· ο πολιτισμός, οι θρησκείες, τα ήθη, οι συμπεριφορές, ακόμα και οι απλές συνήθειες. Αλλάζουν και οι ξένοι στα ενδότερά τους, μα και απέναντί μας. Οι περισσότεροι φιλέλληνες το 1821 ήταν Γερμανοί. Στον τελευταίο πόλεμο οι Γερμανοί μετατράπηκαν σε εχθρούς μας. Αύριο;

»Αλλάζουν και οι από γεννησιμιού τους Έλληνες όταν ξενιτεύονται. Το 1919 έστειλαν οι μετανάστες είκοσι δύο εκατομμύρια λίρες στην Ελλάδα και πέρυσι μόνο έξι. Ωστόσο καμώνονται τους Έλληνες κι ας ξεθώριασε το έμπρακτο δέσιμο με τον τόπο τους.

»Θα μου πεις τίποτε δε στέκεται σταθερό και αναλλοίωτο; Μένει η μαγιά, ότι συνθέτει τη διαχρονικότητα του Ελληνισμού και το δέσιμο μαζί του. Έλληνας είναι όποιος λαχταρά να ανήκει στο ράμμα του Ελληνισμού. Να νιώθει κομμάτι της Ιστορίας και της συνέχειάς του. Να αγαπά την ελληνική γλώσσα και να προσπαθεί να μπει στην ψυχή της.

»Όμως να επανέλθω στο κύριο θέμα μας. Σημασία έχει τι θα έπρεπε να οραματίζεται ο Έλληνας. Προς το παρόν δεν υφίσταται τέτοιο όραμα. Η πλειονότητα των σημερινών συμπατριωτών μας αδιαφορεί για το κοινό μέλλον του τόπου και απλώς υβρίζει τους πολιτικούς εκπροσώπους οι οποίοι δε διαφέρουν από τους πολλούς. Κι όσοι διαφέρουν δεν τολμούν να πουν στον λαό για την παιδευσιά του και τις ευθύνες του, αφού την ίδια στιγμή θα πάψει η καριέρα τους.

»Η εν λόγω κουβέντα οδηγεί αρκετά βαθύτερα. Όταν θες να ξεχωρίζεις, μοιραία αντιμάχεσαι τους άλλους λαούς. Κτίζεις την αντιπαλότητα. Επιπλέον, εφόσον είσαι Έλληνας και σε καλεί η πατρίδα, θα πολεμήσεις τον Τούρκο, τον Βούλγαρο ή τον Γερμανό. Εδώ κοντράρεται ο άνθρωπος με τον πολίτη ή τον πατριώτη. Σεβασμός, αλληλεγγύη και καλοσύνη δε συνταιριάζονται με τον σκοτωμό.

»Η Ελλάδα υπάρχει άμα πασχίζουμε να υπάρχει. Έλληνας είναι αυτός που θέλει να είναι Έλληνας».

«Και το όραμά του; Δεν το διευκρίνισες», είπε ο Ζώτος παρότι δυσκολευόταν να παρακολουθήσει το σύνολο των σκέψεων του σιορ Δονάτου.

«Αν επιθυμούμε να δεθεί γερά η φυλή μας στο προαιώνιο και διαλεχτό της ράμμα, οφείλουμε να είμαστε ενεργοί πολίτες και να επενδύσουμε στη φιλοσοφία. Τα υπόλοιπα αφορούν τη γενική έννοια του έθνους και τη διατήρησή μας ως κράτος, αναγκαία μεν, πλην μακριά του δικού μου ιδεώδους. Ο τόπος μας έπρεπε να είναι γιομάτος από σχολές φιλοσοφίας. Για να διδάσκουν τους ντόπιους, αλλά και τους ξένους. Να διδάσκουν ξένοι και ντόπιοι. Έλληνας αξίζει να λέγεται όποιος βαπτίζεται στον ήλιο του στοχασμού κι όποιος αγαπά με αγαθή ψυχή την Ελλάδα κι έχει μέσα του ανθρωπιά».

Απόσπασμα από το "Γινάτι-Ο σοφός της λίμνης" (σελ. 512-513). Εκδόσεις: Ψυχογιός (2018)